

Dr. Bakos-Kovács Kitti PhD.
egyetemi adjunktus

Olasó lecke
Időigénye: 30 perc

A RÉSZVÉNY ELŐÁLLÍTÁSA.

1. A RÉSZVÉNY ELŐÁLLÍTÁSÁNAK SZERVEZETI FELTÉTELEI.
2. A NYOMDAI ÚTON ELŐÁLLÍTOTT RÉSZVÉNY.
3. A DEMATERIALIZÁLT RÉSZVÉNY.
4. A RÉSZVÉNYEK ÁTALAKÍTÁSA.

1. A részvény előállításának szervezeti feltételei.

A részvénytársaság részvényeket – annak szervezeti feltételeit vizsgálva – az **alapításkor**, illetve a későbbiekben az **alaptőke felemelésekor** bocsáthat ki. A részvénytársaság részvénystruktúráját (milyen típusú, formájú, fajtájú, hány darab stb. részvényt kíván a részvénytársaság kibocsátani) az **alapszabályban** kell meghatározni. A részvényes a részvénytársaságnak a **cégnyilván-tartásba történő bejegyzése után** igényelheti a nyomdai úton előállított részvény kiadását vagy dematerializált részvény esetén annak értékpapírszámlán történő jóváírását, amennyiben **vagyonai hozzájárulását teljes egészében** a részvénytársaság **rendel-kezésére bocsátotta**.

2. A nyomdai úton előállított részvény.

A nyomdai úton előállított részvény **papír alapon, okirati formában** kerül előállításra, fizikai léttel bír, birtokba vehető. A Polgári Törvénykönyv *Harmadik Könyve* tartalmazza a nyomdai úton előállított részvény kötelező tartalmi elemeit, amelyet a *Ptk. 3:215. § (1) és (2) bekezdésében* szabályoz. Az egyes értékpapírok előállítására, kezelésére és fizikai megsemmisítésére az 98/1995. (VIII. 24.) *Kormányrendelet* határoz meg részletes előírásokat. Az értékpapír nyomdai úton történő előállítására engedéllyel rendelkező nyomda jogosult; a részvény gyártására a **részvénytársaság, mint kibocsátó ad-hat megbízást az értékpapír-nyomda részére**.

A részvényen foglalt adatok megváltozhatnak, ebben az esetben szükséges a megváltozott adatok értékpapíron történő feltüntetésének kötelezettsége folytán a nyomdai úton előállított részvény **kicsere-lése vagy felülbélyegzése**. Erre sor kerülhet a társaság alaptőkéjének a felemelésekor, ha arra az egyes részvények névértékének a növelésével kerül sor, vagy az alaptőke leszállításakor, ha az a részvények névértékének csökkentésével valósul meg. A részvényen fel kell tüntetni a részvényre szerződéssel alapított vagy az alapszabályban foglalt elővásárlási, visszavásárlási és vételi jogot is.

A felülbélyegzés folyamata

Felülbélyegzés esetén a társaság határidő tűzésével felhívja a részvényeseket a részvények benyújtására; a felülbélyegzést értékpapírnyomda végzi a részvénytársaság megrendelése alapján. A fe-

lülbélyegzés jelét megfelelő, a hitelesség szempontjából jól ellenőrizhető biztonsági festéssel vagy tintával kell a papírra felvinni, amelynek mindig nagy és elütő betűkkel kell szerepelnie a részvény előlapján. A felülbélyegzést követően a társaság értesíti a részvényeseket annak érdekében, hogy a részvényeket átvégyék.

3. A dematerializált részvény előállítása.

dematerializált részvényt zártkörűen és nyilvánosan működő részvénytársaság is kibocsáthat. Nyilvánosan forgalomba hozott részvényt előállítani kizárólag dematerializált formában lehet. A dematerializált részvények előállítására a központi értéktár közreműködésével kerül sor.

A dematerializált részvény **elektronikus** úton létrehozott, rögzített, nyilvántartott és továbbított **adatösszesség**, amely fizikai léttel nem bír, birtokba nem vehető. A Ptk. 6:565. § (1) bekezdésével, valamint 3:215. § (3) bekezdésével összhangban rendelkezik a Tpt. 7. § (3) bekezdése arról, hogy a dematerializált értékpapír olyan névre szóló értékpapír, amelynek nincs sorszáma, a tulajdonos nevét, egyértelmű azonosítására szolgáló adatokat pedig az értékpapírszámla tartalmazza. A dematerializált részvényről **igazolás** nyomtatható ki, amelyen azonban feltűnő módon fel kell tüntetni, hogy nem értékpapír.

A dematerializált részvényre irányadóak az értékpapírok Ptk. Hatodik Könyvében foglalt előírásai, valamint kötelező tartalmi elemei tekintetében alkalmazni kell a Ptk. 3:215. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakat a (3) bekezdésben meghatározott eltérésekkel. A dematerializált értékpapír előállításának és továbbításának módjáról és biztonsági szabályairól, valamint az értékpapírszámla, központi értékpapírszámla és az ügyfélszámla megnyitásának és vezetésének részletes szabályait a Tpt. 7-9. §§-ai, valamint a 284/2001. (XII. 26.) Kormányrendelet tartalmazza.

részvényes a dematerializált részvények jóváírása érdekében köteles az értékpapírszámla adatait a részvénytársasággal közölni.

Dematerializált részvénnel csak azon befektető rendelkezhet, akinek van nevesített értékpapírszámlája, melyet befektetési vállalkozásnál vagy hitelintézetnél nyit meg. Az értékpapírszámla megnyitására a részvényes és az értékpapír-számlavezető által kötött értékpapírszámla-szerződés alapján kerül sor.

A dematerializált részvény előállításának folyamata – áttekintő jelleggel!¹

ISIN-AZONOSÍTÓ
OKIRAT KIÁLLÍTÁSA
KELER

- *letétbe helyezés*
- *megállapodás*
- *kérelem*

1. A dematerializált részvények előállításához a részvénytársaságnak egyrészt kezdeményeznie kell az értékpapír egyedi azonosítására alkalmas kód (**ISIN-azonosító**) kiadását, valamint a központi értéktárnál letétbe helyezett, értékpapírnak nem minősülő **okiratot** kell kiállítania, amely tartalmazza a dematerializált részvény adatait. A dematerializált részvények előállítására a **Központi Értéktár és Elszámolóház** jogosult a részvénytársasággal, mint kibocsátóval kötött *megállapodás* és a dematerializált részvények keletkezésére vonatkozó *kérelem* alapján.

nyrt.

A központi értéktár a dematerializált részvények előállításakor a részvények szabályozott piacra történő bevezetése esetén *felveszi a kapcsolatot az érintett szabályozott piaccal.*

2. A dematerializált részvények előállításának napja az **értéknap**, amelyet a központi értéktár a részvénytársasággal, mint kibocsátóval előzetesen egyeztet. A társaság a központi értéktár felé *kibocsátói utasítás* keretei között rendelkezik a dematerializált részvények előállításáról. Az értéknap azonos a részvények *központi értékpapírszámlákon történő jóváírásával*, ugyanakkor az *értékpapír-számlavezető is jóvá írja ezen a napon a dematerializált részvényeket az általa vezetett értékpapírszámlákon*. A részvények jóváírásáról a számlavezető értesíti a részvényest.

3. *A dematerializált részvények vezetése két szinten történik:*

(1) A központi értéktár a dematerializált részvényeket a társaság megbízása alapján, az értékpapír-számlavezetők részére kibocsátóhoz rendeltet megnyitott **központi értékpapírszámlán** tartja nyilván. A központi értékpapírszámlákat a társaság által szolgáltatott adatok alapján az értéktár azoknak az értékpapír-számlavezetőknek a nevére nyitja meg, akik az adott kibocsátó részvényei tekintetében a részvényesek ja-

vára értékpapírszámlát vezetnek. Emellett központi értékpapírszámlával rendelkezik a részvénytársaság, mint kibocsátó, amelyen a részvényesek által át nem vett dematerializált részvények kerülnek jóváírásra.

(2) Az egyes részvényeseket megillető dematerializált részvényeket az értékpapír-számlavezetők jóváírják **a részvényesek értékpapírszámláin**.

(3) Amennyiben az értékpapír előállításakor a részvénytársaság által megadott adatok alapján a részvényest az értékpapír-számlavezető nem éri el, akkor *az egyedi értékpapírszámlán jóvá nem írt részvényeket továbbítja a központi értéktár által a részvénytársaság részére, az át nem vett részvények nyilvántartásának céljára vezetett központi értékpapírszámlára*. A részvénytársaság központi értékpapírszámláján a jóvá nem írt részvények hat hónapig tarthatók, ezen időszakon belül a részvénytársaság köteles a központi értéktár részére utasítást adni a részvények értékpapír-számlavezetők részére történő allokálására vagy azok törlésére.

A kibocsátott részvényt érintő társasági esemény esetén a központi értéktár közreműködésével kerül sor a dematerializált részvényeket érintő változások értékpapírszámlákon történő átvezetésére, a részvény adatainak módosítására vagy a dematerializált értékpapír törlésére.

4. A részvények átalakítása.

Zártkörűen működő részvénytársaság esetén a Ptk. lehetővé teszi a részvény átalakítását, amely a korábban kibocsátott részvények előállítási módjának, azaz a részvény típusának a megváltoztatását jelenti.

Ezen törvényi megengedő normán alapulva lehetőség van a nyomdai úton előállított részvények dematerializált részvénné történő átalakítására, valamint arra is, hogy a részvénytársaság a kibocsátott dematerializált részvény nyomdai úton történő előállítása mellett határozzon. A részvények átalakítására vonatkozó felhatalmazáson kívül az átalakítás rendjére vonatkozó a részletszabályokat a Ptk. nem tartalmazza, hanem arról a Tpt. 10-12/A. §§-ai rendelkeznek.

A részvények átalakításáról a részvénytársaság **legfőbb szerve** jogosult dönteni. Mivel a részvény típusának megváltoztatására irányuló tagi akarat az *alapszabály módosításának szükségességét* is maga után vonja, így a Ptk. 3:276. § (1) bekezdése alapján a határozat meghozatalához a háromnegyedes szótöbbség szükséges.

4.1 A nyomdai úton előállított részvény dematerializált részvénné történő átalakítása

A nyomdai úton előállított részvények átalakítása dematerializált részvénné

benyújtásra nyitva álló határidő	
Hirdetmény közzététele	
nyomdai úton előállított részvényeket érintő társasági jogi esemény	<ul style="list-style-type: none">a nyomdai úton előállított részvények benyújtásaértékpapír-számlavezető megjelölése és az értékpapírszámla adatainak megadása
	átalakítás napja <ul style="list-style-type: none">okirat kiállításadematerializált értékpapírok jóváírása a központi és egyéni értékpapírszámlákonnyomdai úton előállított részvények érvénytelenné nyilvánítása

A **legfőbb szerv döntéshozatalát** követő harminc napon belül a társaság – többek között – a Cégközlönyben *hirdetményt* köteles közzétenni, melyben a felhívja a részvényeseket a nyomdai úton előállított részvények benyújtására. A részvény tulajdonosa az értékpapír benyújtásával egyidejűleg köteles megjelölni azt az értékpapír-számlavezetőt, amellyel értékpapírszámla-szerződést kötött.

Az átalakítás **időpontja** a nyomdai úton előállított részvény benyújtására megjelölt határidő utolsó napját követő munkanap. A részvénytársaság a dematerializált részvények előállításához, a központi értéktár részére szükséges okiratot ezen a napon állítja ki. Az átalakítás napján a *központi értéktár* az átvett nyomdai úton előállított értékpapírok ellenében ugyanolyan mennyiségű dematerializált értékpapírt ír jóvá a számlavezető(k) központi értékpapírszámláján. Ezt követően a számlavezető haladéktalanul jóváírja a dematerializált részvényt a részvényes értékpapírszámláján. A központi értéktár az átalakításra be nem nyújtott nyomdai úton előállított részvényeknek megfelelő dematerializált értékpapírokat a részvénytársaság központi értékpapírszámláján tartja nyilván azzal, hogy ezen részvények tulajdonjoga a be nem nyújtott értékpapírok utolsó tulajdonosát illeti meg.

Az átalakítás napjával a részvénytársaság a nyomdai úton előállított részvényeket *érvénytelenné nyilvánítja*. Az érvénytelenné nyilvánított nyomdai úton előállított részvény tulajdonosa annak bemutatásával követelheti a dematerializált értékpapír kiadását.

4.2 A dematerializált részvények nyomdai úton előállított részvényekké történő átalakítása

A részvénytársaság – a Tpt.-ben meghatározott közzétételi helyeken túlmenően – a Céglétesítőben közzétett *hirdetmény* útján tájékoztatja a részvényeseket a részvény átalakításának folyamatáról. A módosított létesítő okirat *cégbírói bejegyzését követően* a részvénytársaság haladéktalanul köteles a *központi értéktár* a dematerializált részvények átalakításáról *értesíteni*. Az átalakítás napján a részvénytársaság az átalakított dematerializált részvénytársaságot *érvénytelenné nyilvánítja*, valamint nyilatkozik a központi értéktár felé arról, hogy a dematerializált részvény mennyiségének megfelelő számú nyomdai úton előállított részvényt értékpapírnyomda közreműködésével *előállította*. A központi értéktár értesítése alapján a *számlavezető törli* az általa vezetett értékpapírszámlákról a dematerializált részvényeket. A *központi értéktár* ezt követően *megteszi a szükséges intézkedéseket* a dematerializált részvény központi értékpapírszámlákról történő *törlése iránt*, és ezzel egyidejűleg a dematerializált részvényről kiállított és a központi értéktárnál letétbe helyezett *okiratot is érvényteleníti*.

A részvényes az átalakítás napjával jogosult a nyomdai úton előállított részvények átvételére. A nyomdai úton előállított részvények részvényes részére történő átadásának a részvények letéti őrzésével a részvénytársaság *letétkezelőt* köteles megbízni. Az át nem vett nyomdai úton előállított részvények jogosultjának a dematerializált részvény utolsó jogosultját kell tekinteni.

4.3 Az át nem vett, átalakított részvények jogi sorsa

Az át nem vett részvények jogi sorsára irányadó előírásokat mind a nyomdai úton előállított, mind pedig a dematerializált részvények átalakítására is alkalmazni kell. Amennyiben a részvényes az átalakított részvényeket nem veszi át, akkor a részvénytársaság az át nem vett részvényeket *az átalakítástól számított hat hónapon belül* befektetési vállalkozás vagy hitelintézet közreműködésével *értékesíti*. Az értékesítés eredménytelensége esetén a részvénytársaság *az alaptőke leszállításáról határoz*. Ha az értékesítés megtörtént, a részvényes az értékesített részvény *ellenértékére jogosult* a letétkezeléssel kapcsolatban felmerült költségek megfizetése mellett.²

Felhasznált irodalom, és amelyeket további olvasásra ajánlunk

Bodor Mária – Gál Judit – Pethőné Kovács Ágnes – Tomori Erika – Vezekényi Ursula „Részvénytársaság” (hvgorac: Budapest: 2008.)

Papp Tekla (szerk.) „Társasági jog” (Lectum Kiadó: Szeged: 2011.)

Tomori Erika „Értékpapírjog és a tőkepiac szabályozása” (Közép-európai Brókerképző Alapítvány: Budapest: 2012.)

Farkas Péter – Szász Ágnes – Tomori Erika – Török Ilona – Wieland Zsolt „Nagykommentár a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvényhez” (online: ujjogtar.hu; Wolters Kluwer Kiadó: Budapest)

Auer Ádám – Bakos-Kovács Kitti – Papp Tekla „Jogtár Navigátor - Gazdasági társaságok modul” (elektronikus szakanyag: ujjogtar.hu; 2014.)

Végjegyzetek

¹ Lásd erre vonatkozóan részletesen: KELLER 3/2020. sz. értéktári leirat a dematerializált értékpapírok kezeléséről

² BH2008. 71.

**JELLEN TANANYAG A SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEMEN KÉSZÜLT AZ
EURÓPAI UNIÓ TÁMOGATÁSÁVAL. PROJEKT AZONOSÍTÓ: EFOP-3.4.3-16-
2016-00014**

SZÉCHENYI 2020

HUNGARIAN
GOVERNMENT

European Union
European Social
Fund

INVESTING IN YOUR FUTURE